

הידעת? תנועת הרוח מחזקת את הגזע והענפים של עצים צעירים. הגמישות שהם מפתחים מסייעת להם להתמודד עם רוחות חזקות ובגרותם

לפני הנוול // כך התאהבתי

לפני שש שנים, בחורף 2002, עזבתי כיסא מחומם ומשרה ניהולית בכירה לטובת כלום. הרבר היה משולל היגיון, אבל הגעתי להבנה ברורה – אני לא נמצאת במקום הנכון. ישבתי בבית כמה חודשים, נטולת דאגות, הנהנית מדמי אבטלה. כשאלה הלכו ואזלו, ביקשתי מאמנון, גנן וחבר, שייקח אותי כשוליה לאיזון גינה. נמשכתי לשם. הבוקר הזה, כשקמתי מוקדם לעבוד איתו, יהיה בלבי לער. מבעד לשער גדול של חומה גבוהה נכנסנו לתוך גינה. מלאה בפרחים, מלאה בירוק, מקסימה. הוטל עליי לנקות עלים, לאסוף אותם מבין הערוגות לתוך דלי. הערוגות היו רטובות מהגשם, ומגע העלים הלחים הנאספים מתוך האדמה נעם לי. הריח של הבוקר, הגשם, האדמה הלחה והפרחים – הכול היה חדש ומשכר. התאהבתי. המפגש עם האדמה והצמחים היה נקודת מפנה בחיי. לא אגזים אם אומר שזה הרבר הכי נכון שקרה לי. מגע האדמה הוא מגע מרפא, וגיננו הוא שיעור בסבלנות ועיסוק תרפויטי. לחפור בור, להרגיש את האדמה, לטייב אותה עם קומפוסט. לשתול צמח – שיח, עץ או פרח – לעקוב אחרי ההתפתחות שלו, לדאוג לכל צרכיו, לנסות לעשות את הטוב ביותר עבורו, זו משימה מתגמלת מאין כמוה. חרות היצירה הכרוכה בעיצוב גינה, ערוגה או עציץ היא חרויה טהורה. היופי האינסופי והצמחים מעניקים לנו ואפשרויות העיצוב והקסם הגלומות בשילובים ביניהם ובינם לבין הסביבה, מרתקים אותי בכל יום מחדש.

עיצוב וביצוע גינת ציבור בארסוף. טירנוס

גיננו ציבורי // אפשר גם אחרת. ביקור בארסוף

כל שנה בסתיו, גנני העירייה שותלים באיי התנועה בעירי. תמיד אותה שתילה. במרכז הערוגה הארוכה והצרה יישתלו שתי שורות של לוע הארי, בבלייל צבעים; אותם תקיף שורה של לובליות כחולות, שתוקף בשורה של סלסלי כסף. קומפוסט – מה זה? עישוב – מה זה? המסכנים נעזבים שם, חלקם מתעלפים ומתים, חלקם שורדים – אבל מי בכלל רואה אותם מבעד לענני העשבים השוטים. התוצאה תמיד חסרת חן, השראה או מעוף. השנה, לכבוד חגיגות המאה כנראה, החליטה עיריית תל אביב לשפץ את אחד מרחובותיה הראשיים ומצאה לנכון לפרוש לכל אורכו של אי התנועה שלו מרבד של דשא – שהוא שתיין מס' 1. בצורת? תקנות דרקוניות לשימוש

במים? כאילו כל זה בארץ אחרת. שלא לדבר על הדקלים הרבים שנשתלו, שגם הם שתיינים לא קטנים. הגיננו ביישוב ארסוף הוא דוגמה ומופת לגיננו ציבורי: דרמטי, סוחף, צבעוני, מותאם לתנאי האקלים והשטח, והסכנוני במים. שילובים נפלאים של צבעי עלוות, פריחות, גבהים וטקסטורות, שימוש בגושים גדולים של צמח היוצרים מסה ודרמה. לא בכדי נמצא אותו דווקא ביישוב היקר ביותר בארץ, שכן הגיננו רחוק מלהיות זול. גיננו ציבורי בשכונה שאינה עתירת משאבים, חייב להסתמך על אחזקה זולה, ועדיין, הוא יכול להיות מרהיב. דבר אחד הכרחי – תכנון מקצועי של אדם מנוסה ועתיר כישרון.

שבילים בגינה // פנו דרך

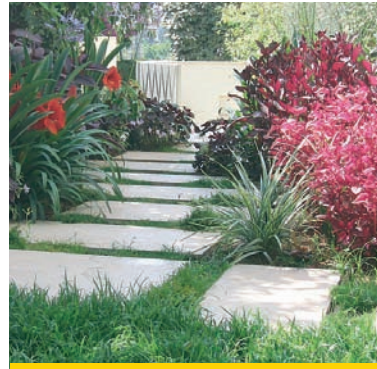
פעם, כשהגעתי לפגישה עם לקוחות, עמדנו ביחד והסתכלנו על השטח הגדול הפרוש לפנינו. יש משהו כל כך מרגש בסביבה בתולית המחכה להיברא. "מה נעשה?", הם שאלו. גינה, אמרתי וחייכתי. "אנחנו רוצים לשהות בתוכה, לטייל, להיכנס אליה פנימה", הוסיפו. אם כך, אמרתי, נגן בתוך שבילים. שבילים הם חלק בלתי נפרד מהגינה. הם משמשים למעבר בין חלקי הגינה השונים, בין קדמת הבית לאחוריו, מולכים אותנו לאזורי ישיבה או לפינות חמד בגן. הם גם משמשים כאלמנט עיצובי, מסייעים לחלוקת החלל ומוסיפים חן רב. קביעת התוואי שלהם והחומר ממנו הם עשויים, צריכה להיות בקשר ישיר עם השפה שנבחרה לעיצוב הגינה. יש הרבה אפשרויות לעיצוב שבילים. הנה כמה המלצות:

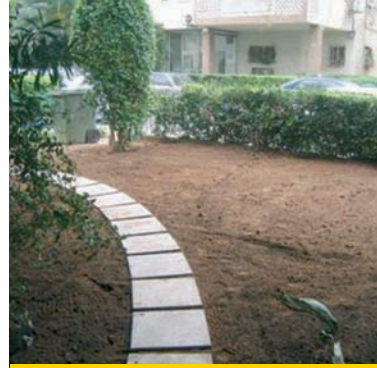
עיצוב: טירנוס

עיצוב: מורן בעזון, צילום: דר. חנוכי

שביל קטן מאבני ריצוף מלבניות

שביל מעוקל מאבני מדרך רבועות

* { אבני קפיצה:

אבן מדרך טבעית, מנוסרת או מחוספסת. ניתן להקיף בחומרים כמו חלוקי נחל קטנים או גדולים, חפץ וגרנוולט. זוהי אפשרות חסכונית במים ועמידה ביותר. שביל נוח, רצוי שיורכב מאבנים גדולות בקוטר ממוצע של 60 ס"מ ומעלה. אפשר גם להקיף את אבני המדרך בצמח נמוך. צמחים כמו דימונטיה קליפורנית לשמש מלאה או דיכונדרה לצל חלקי – יתאימו.

* { שבילי חפץ או גרנוולט:

שביל מתפתל או ישר, מלא בחומר: חלוקי נחל קטנטנים או חפץ. לשביל כזה דרוש תוחם שישמור על גזרתו. במקרה של שביל ישר, אדני רכבת או סתם לוחות עץ פשוטים יכולים להתאים. שביל מתפתל דורש תוחם גמיש. האפשרות היפה והיקרה ביותר היא יציקת בטון צרה ונמוכה.

* { אבני מדרך רבועות:

אותו עיקרון כמו אבני הקפיצה, אפשר לעטוף בחומר או בירק. ניתן ליצור שביל ישר לגינה בסגנון מודרני עם קווים ישרים, או שביל מעוקל. רצוי שהמרווח ביניהם לא יעלה על חמישה ס"מ.

* { שביל מחופה:

שביל בחינם, מחומרים זמינים מהגינה. בהרבה גנים בוטאניים בארץ ובעולם משתמשים בגזם בתור חיפוי ונראה שזו מגמה עולה. ניתן לקבוע תוואי ישר או מעוקל, לתחום אותו בחלוקי נחל גדולים, בלבני "אקרשטיין", ולמלא אותו בגזם זמין מהגינה. לשמירה על אסתטיקה, רצוי לדבוק באותו החומר למלוי כל השביל, למשל כסחת דשא.

גינה וירטואלית: יפה, חסכנית, מדויקת

קפיצה קטנה לקליפורניה, טוב לא ממש, מספיק באופן וירטואלי, תיתן לכם הזדמנות להכיר מעצבת נוף צעירה ומבטיחה. גבריאלה יריב, עובדת בתנאי אקלים דומים לישראל ועושה שימוש מתוחכם בצמחים, בצורות, מרקמים וגוונים, המעניק לגינות מראה מרתק במשך השנה. בצו השעה, משכילה יריב לספק פתרונות אקולוגיים וחסכוניים במים.

www.gabrielayariv.com

כמה טיפים לשחילה מוצלחת של גיאופיטים:

בחרו את הגיאופיטים שישבו לנבוט ולפרוח גם בשנים הבאות. כלנית, רקפת בר, שום ארסוף, בן חצב יקינטוני, פתיית שלג.

אל תערבבו מינים, שיתלו גושים גדולים של אותו סוג. בשחילה מעורבת ישתלט אחד המינים על השני.

שחילה צפופה: אם יש לכם שטח גדול, שיתלו כמה גושים צפופים. במקרה הזה, הרבה זה יפה. שיתלו את הפקעות כך שהן כמעט ייגעו זו בזו. בגמר הפריחה, השאירו את העלים להתייבשות טבעית. גיזום העלים יפגע בפריחה של השנה הבאה.

מקומות מומלצים להטמנה: כלניות, נוריות ורקפות בר ניתן לטמון בדשא שנכנס לתרדמת חורף. רקפות בר אפשר לטמון בתוך קירות או סלעים, וכמוכן בערוגות הנוי – עציץ גיאופיטים הוא מראה מרהיב.

צילום: עמוס כרמי, משתלת שתיל